

Så blir du en Nobelpristagare

»åt dem som hafva gjort mänskligheten den största nytta«

Hur belönas idéer som förändrat världen?

Att förändra världen kan vara att skapa en medicin som räddar miljontals liv, men det kan också vara att förklara hur naturens lagar fungerar. Hur väljer man vem som ska få Nobelpriset? Det är inte ett enkelt jobb, utan kräver erfarenhet och kunskap. Att Nobelpriset har en så hög status idag beror på att prisutdelarna i mer än hundra år har valt pristagare på ett bra sätt.

De ansvariga för att dela ut de vetenskapliga Nobelprisen är Kungliga Vetenskapsakademien (fysik, kemi och ekonomi) och Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet (fysiologi eller medicin). För varje pris-kategori finns en Nobelkommitté som består av fem ledamöter och en sekreterare. Kommittéernas uppgift är att granska de förslag på pristagare som kommer in, och göra utredningar av de kandidater som bedöms kunna tilldelas priset.

Vem som helst kan inte föreslå en person till Nobelpriset. De som alltid har rätt att nominerna är ledamöter i de prisutdelande institutionerna, professorer i ämnena vid skandinaviska universitet samt tidigare Nobelpristagare. Men för att samtidigt vara säkra på att få en bra bild av den forskning som pågår så ber kommittéerna varje år ett hundratal utvalda universitet och forskningsinstitutioner från hela världen att komma med förslag.

Förslagen måste vara inskickade senast 31 januari. Därefter börjar kommittén sitt arbete med att välja årets pristagare. Det är sällan någon får priset första gången de är nominerade, så ofta kan kandidater utredas flera gånger innan de till sist får priset.

Arbete och passion

Nobelpristagare har alla olika berättelser om vägen till den stora upptäckten. För vissa handlar det om att leka med idéer, för andra om att systematiskt pröva olika saker. En del tycker om att jobba ensamma, en del i små grupper och andra vill vara del av stora team och nätverk. Alla har olika berättelser, men det som går igenom samtliga är två saker. Å ena sidan betydelsen av hårt och envist

arbete och å andra sidan passionen för att forska och upptäcka.

Idéer förändrar världen

Vetenskapen har gjort enorma framsteg under de drygt hundra år som gått sedan Nobelpriset instiftades. Forskare har utvidgat vår kunskap om världen, från de minsta partiklarna till universums utvidgning. Vi vet mer om hur våra kroppar fungerar, och om hur vi kan bota sjukdomar som drabbar oss. Sådana framsteg kommer inte av sig

själva, utan genom att forskare har haft bra idéer och arbetat hårt för att följa upp dem. Några av alla dessa forskare har tilldelats Nobelpriset, men alla som forskar är del av samma strävan, mot mer kunskap och en bättre framtid.

 Nobelmuseet

© Nobelmuseum 2016. Illustration: Ola Skogäng. www.nobelmuseum.se

